

de varme Ord, hvormed den højtærede Minister anbefalede Sagen til dette Ting, selvfølgelig finde Genklang her i Tinget, idet dette baade i Ord og Handling har vist, at det betragter denne Sag som en overordentlig vigtig Sag, at det betragter Gennemførelsen af Forslag, som sigte til Folkeskolens videre Udvikling, som et meget vigtigt Samfundsanliggende, baade hvad den Side af Sagen angaar, som ikke særlig berører Skolelærerstanden og hvad den Side deraf angaar, som særlig berører den — det sidste ikke blot, fordi der paa sine Steder har været en Nød til Stede, men ogsaa fordi en passende økonomisk Stilling for Skolelærerne er af den største Betydning for selve Skolen, da de ere den levende Kraft, som skal arbejde og klare Skolens Opgave. Altsaa i denne Henseende ville den ærede Ministers varme Ord for Sagen ogsaa finde Genklang. Selvfølgelig maa jeg forbeholde mig og dem, der ere af samme Mening som jeg, at overveje, om der ikke er Anledning til at stille Forslag om Forandringer i Lovforslaget, som efter vor Opfattelse endnu bedre ville fyldestgøre Hensynet til Skolens Udvikling, men det er dette, jeg mener maa overvejes i et Udvalg. Paa den anden Side maa et Udvalg, da Sagen er gennemarbejdet, som den er — ogsaa heroppe — kunne fremme sit Arbejde hurtigt, saa hurtigt, at Landstinget vil kunne tage fornyet Stilling til Sagen i saa betimelig Tid, og at Sagen saa betids kan komme til det andet Ting, at der, hvis der ikke straks skulde kunne opnaas Enighed, kan blive fuld Lejlighed til inden Samlingens Slutning at gøre et nyt Forsøg paa at tilvejebringe Samklang mellem Lovgivningsmagtens forskellige Faktorer i denne saa vigtige Sag.

S. Jensen: Jeg kan være enig med det ærede 2det kongevalgte Medlem (Goos) i, at det er nødvendigt, at dette Lovforslag bliver nøjere overvejet og prøvet i et Udvalg, og at der for saa vidt ikke er Grund til nogen indgaaende Forhandling om Forslaget ved denne første Behandling, og jeg kan saa meget mere være enig deri, som Sagen her er drøftet flere Gange og navnlig i forforrige Samling, men nogle Bemærkninger skal jeg dog tillade mig at gøre om Hovedpunkterne i Forslaget.

Det foreliggende Forslag om forskellige Forhold vedrørende Folkeskolen har baade de samme Dyder og de samme Lyder som det Forslag, der for to Aar siden blev forelagt af den daværende Minister, og det er jo for saa vidt ret naturligt, som Principperne ere de samme i dette Forslag som i det Forslag, der da forelaa. Jeg skal kortelig pege paa begge Punkter, baade paa Dyderne og paa Lyderne. — Blandt de første vil jeg nævne den Indskrænkning i Børneantallet i Skolen, som vil finde Sted, hvis dette Forslag bliver Lov. Jeg har det Indtryk, at det under Behandlingen af de tidligere Lovforslag ikke er blevet saa nøje paaagtet af dette høje Ting, til hvor megen Gavn for Folkeskolen det vilde være at faa Børneantallet nedsat. I Skoleaordningen af 1814 blev det bestemt, at en Lærer i Købstadskolerne ikke maatte have mere end 80 Børn, delte i to Klasser, at undervise. For Landets Vedkommende blev der intet bestemt om Børneantallet, og dertil kunde der være flere Grunde, først og fremmest den, at man ved den nævnte Lov lagde saa store Byrder paa Befolkningen og Kommunerne, at de havde ondt ved at bære dem, og Loven blev da heller ikke tilstrækkeligt gennemført, hvad Lønningerne angik. Der fulgte dernæst med Skoleaordningen en Anvisning til at bruge den saakaldte indbyrdes Undervisningsmetode, der bestod deri, at man tog de ældre og fremmeligere Børn til at undervise de yngre. Samtidig hermed blev Religionsundervisningen sat som Nr. 1 ved al Undervisning, hvad den for Resten betragtes for at være endnu — og den bestod mest i at lære Bøger paa Remse. Læreren fik da ikke stort andet at bestille end at høre Børnene i denne Remse. Ogsaa Læsning, Skrivning og Regning bleve nærmest opfattede, som om det var Færdigheder, der skulde indøves, og ogsaa dertil kunde Børn bruges. Men efterhaanden gik det op for dem, der havde med Skolegerningen at gøre eller Interesse for den, at der er en helt anden Side, den opdragende eller den pædagogiske, som man sædvanligvis siger. Man maatte da nødvendig komme bort fra den Opfattelse, at det var lige meget, om Læreren havde mange eller faa Børn at undervise. Skal han kunne øve en personlig Indfly-